

ovog protekao razmjerno velik i važan period vremena, bilo je na mjestu, da se u I. dijelu ovog zbornika iznese sve, što je u glavnom učinjeno nastojanjem Apostolata sv. Ćirila i Metoda za proteklih 13 godina. Namjeravani kongres za g. 1913. odgođen je radi balkanskog rata za god. 1914. Ta je pak godina urodila još jačom i većom zaprekom — svjetskim ratom, tako da je do prvog manjeg sastanka došlo tek godine 1921. Isto takav je sastanak održan i g. 1922. Pokojni dr. Stojan se pripremao za IV. opći kongres u god. 1923., ali taj je radi njegove bolesti, a konačno i smrti (29. IX.) odgođen na godinu 1924., kad ga je sazvao i rukovodio njegov nasljednik na stolici olomučkih nadbiskupa dr. Leopold Prečan.

Sav rad u plenarnim sjednicama kao i u praktičnim sekcijama donosi ovaj zbornik. I ono, što je diskusija vrijednog iznijela također je pribilježeno.

Donesene su rezolucije kongresa završni govori nuncija Marmaggia, biskupa predsjedatelja Fischer-Colbrija, Kocylovskoga, Roppa i Prečana. Od saradnika iz naših strana tu su prilozi od P. Sakača D. I.: Synodi Trullanae auctoritas, dra. A. Živkovića: Quidnam in Jugoslavia ad unitatem ecclesiarum instaurandam recentissime factum et proxime faciendum sit, Miss Ane Kristić: De vita religiosa in Serbia i Msgr. Hrdya: De Ecclesia catholica in Serbia, te referat dra. Griveca: Doctrina hodierna orientis separati de ecclesiae constitutione.

Među izvještajima o kongresu donesen je velezanimivi odgovor kn. P. Volkonskya na pismo,

što ga je kongresu upravio u ime svoje i svojih drugova protojerej Sergij Bulgakov, u ruskom i dr. Jar. Duricha u češkom jeziku.

Zbornik je odlično opremljen. Nema sumnje, da će obilje materijala u njemu sakupljenog mnogo pripomoći i k jačem upoznavanju nas Slavena na zapadu i k jačem zanimanju za probleme crkvenog sjedinjenja baš u crkvenim i u znanstvenim krugovima evropskih naroda. Kolikogod se trudimo, još smo uvijek u njihovim očima i mali i neznatni. K pojačanju našeg prestiža, a s tim i interesa za crkvena pitanja među slavenskim narodima pridonijet će zbornik svoj dio.

Dr. A. Živković.

Dr. Vilko Anderlič: Nacrti za euharistijske propovijedi. 8° str. 88. Hrv. dionička tiskara — Vukovar.

Dr. Vilko Anderlič, župnik u Berku (Slavonija) nije novajlija na peru. Dokazuje to i ovaj svezak od 12 propovijedi ili bolje nacrti za propovijedi, što ih je po dobrim autorima izradio. Njegov je stil jedar i lagan, izlaganje jasno i razgovijetno. Očito mu je svrha, da puku prikaže otajstvene istine sv. vjere načinom lako shvatljivim.

Kako je u našem narodu uobičajena pobožnost k presv. Srcu Isusovu redovno po prvim nedjeljama u mjesecu, kad je naročito čašćenje Isusa u presv. Oltarskom Otajstvu, doći će dušobrižnicima ovaj kratki ciklus propovijedi u horu.

Dr. A. Živković.

Aem. Schöpfer: Thomas von Aquin. Tyrolia Innsbruck 1925.

Lovorike su i krune tek pusta taština ispred one slave, koju Crkva

daje svome najvećem svjetioniku krćanske filozofije - Tomi Akvincu! Tri su jubilarne godine na izmaku, što ga Crkva slavi: takav triennium nema poredbe! God. 1923. navršilo se 600 godina kanonizacije (zav. lavana XXII.). Ovak šestu centenarij dao je papu Piju XI. prigodu za encikliku »Studiorum ducem«, u kojoj opetovano pozivlje čuvare svećenićkog staleža na filozofijski studij andeoskog učitelja; a ova se i sljedeća godina određuje kao proslavna. U novembru je iste godine Rimsku akademija sv. Tome prirredila »Tomistički tjedan« kao filozofijski kongres. — Sljedeće, 1924. g. slavila se 650 godišnjica smrti Tomine. Na internacijonalnom fil. kongresu u Napulju (u maju 1924.) prvi puta nastupaju i skolastički filozofi. A ljetos, u jubilarnoj crkvenoj godini, na sedmi centarij Tomina rodenja, održan je u Rimu internacijonalni tomistički kongres.

Značenje tih proslava nastoji prelat Sch. popularizirati sintetićkim prikazom života i naućnog rada svećareva. Uz poznate monografije od Endresa (»Thomas von Aquin« 1910.) i Grabmanna (»Th. v. Aq.« 1917.), ova je također vrlo prikladna za studente, kao i za sve one srećnike, koji još imaju smisla za uzvišene stvari.

Z.

Miljenko Vidović: Društvena dedakenca. Predavanje održano u narodnom pozorištu dneva 9. augusta 1925. na kongresu za promicanje etićeke kulture. Štamparija »Obod« Sarajevo 1925. Cijena D 6.—, str. 30.

G. Vidović hoće u svom predavanju da »osvijetli ponore u koje srlja savremeno društvo«, pa da uz to »povjesno i psihološki zade

dublje do u same uzroke društvenih stramputica«, te konaćno izloži sredstva i načine, kako da se društvo poboljša i popravi«.

Zahvaća s prilikama u Evropi uopće, pa se u glavnom zaustavlja kod naših savremenih okolnosti, da po njima nariše jednu sliku našeg savremenog društva. Ta je slika crna i mi se potpuno slažemo s g. V., kad je promatramo. Nego kod konstatacije uzroka ovog društvenog zastranjenja nije njegovo mišljenje taćno.

G. V. smatra krivima religiju, materijalizam, nacionalizam i individualizam svemu društvenomu zlu. Što se tiće materijalizma, pretjeranog nacionalizma i isto tako nepodnosljivog individualizma lako se možemo složiti i priznati ono zlo, koje sobom nose ćovječanstvu. Ali u pitanju religije nema g. V. oćito potrebnog historićkog i pozitivnog znanja. Ne ćemo zanićkati da su i predstavnici religije i to katolićke — jer na nju nišani pisac — u izvjesnim periodama zatajili i svojim neradom mnogo zla skrivili. No ni pošto ne stoji da je sama institucija Crkve sa svojim svećenstvom sebe postavila ciljem, a zanemarila ćovjeka. Nitko, tko pozna historiju kulture ćovječanstva, ne smije ustvrditi, da je Crkva »gušila svaki pokušaj pridizanja i osviještavanja naroda« (str. 11.). Nitko nije u stanju dokazati, da je Crkva katolićka »držala narode u dubokoj tami i neznanju«. Tko s ovakovim tvrdnjama potkrepljuje jednu tezu, ne može zahtijevati, da u današnje vrijeme s njim ozbiljno vodimo računa. Ništa nije lakše nego verificirati neistinitost takovih navoda. Mogao bi ćovjek dobiti dojam, da autoru nije